

“Segédanyag-készítés a megújított Ablak - Zsiráf gyermeklexikonhoz általános iskolák alsó tagozatos tanórai feldolgozására”

Ablak-Zsiráf a jó barát! - A gyermeklexikon bevezetése 1-2. évfolyamon

Pályázó neve: Remenár Mária

mariaremenar@gmail.com

06203522941

Iskola: Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium

Iskola címe: 2170 Aszód, Régész utca 34.

Fontosnak tartom az egyetlen magyar fejlesztésű Ablak-Zsiráf gyermeklexikon megismertetését a tanítványaimmal. Használata fejleszti a gyermekek logikai gondolkodását, olvasási, fogalmazási készségét. A szócikkek és a többletinformációk: Nézd meg!; Jó tudni! olvasása, értelmezése fejleszti a lényegkiemelést. A tanulók igényes illusztrációkat láthatnak, amellyel vizuális kultúrájuk fejlődik. Keresést segítő jelölők (lap alján kis és nagy nyomtatott betűk; lap tetején, a lap alján lévő betűvel kezdődő szó) meggyorsítják a szókeresés sebességét. Frissített tartalma, nyelvezete igazodik az “újgeneráció” igényeihez.

Pályázatomban öt foglalkozás tervet szeretnék bemutatni, amelynek célja, hogy a lexikon “jó barátja” legyen a legfiatalabb tanulóknak.

1. foglalkozás: Motiváló történet
2. foglalkozás: A lexikon bemutatása
3. foglalkozás: A lexikon használata
4. foglalkozás: A legjobb barát
5. foglalkozás: Többgenerációs könyv

Műveltségi terület: Magyar nyelv és irodalom

Tantárgy: Magyar irodalom

Osztály: 1-2. osztály

A tanulási-tanítási egység cél- és feladatrendszere: A tanulási képesség fejlesztése.

Fejlesztési, nevelési feladatok: Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (gyermeklexikon-használat).

A tanulási-tanítási egység helye az éves fejlesztési folyamatban, előzményei:

1. osztályban az olvasás jelrendszerének elsajátításának a vége felé (késő tavasszal).
2. osztályban bármelyik témakörbe adaptálható.

Minden tanulónak legyen saját Ablak-Zsiráf gyermeklexikonja (50. kiadás).

Tantárgyi kapcsolatok: ének-zene, testnevelés és sport, technika és életvitel, rajz, hittan

1. foglalkozás

Idő-keret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaforma	Eszközök	
2'	Bevezető rész				
4'	I. Óra eleji ráhangolódás Bemutatkozás névsor szerint Célkitűzés, motiváció: A mai órán megismertek egy történetet, utána pedig barkácsolni fogtok.	tevékenykedtetés	frontális munka		
10'	II. Fő rész 1. A történet feldolgozása Bemutató olvasás Történet feldolgozása Szereplők, helyszín, tanulság	felolvasás, vizuális követés szemléltetés	frontális munka	történet szövege (1. melléklet), kék papír, ablak, zsiráf, baba	Kirakás a történetben való megjelenés sorrendjében: , kék papír,baba, ablak, zsiráf táblára helyezése. (1. kép)
25'	2. Könyvjelző barkácsolása Zsiráf feltjainak megrajzolása (2. kép) Zsiráf színezése (3. kép) Nyírás	beszélgetés munkáltatás	frontális egyéni munka	táblakép fénymásolt lap színes ceruzák olló	Szükség szerint színes könyvjelző nyomtatása.
4'	III. Befejező rész (4. kép)	választás, magyarázat	egyéni munka	elkészült könyvjelzők	Mondat befejezése: Azért tetszik a könyvjelzője, mert....

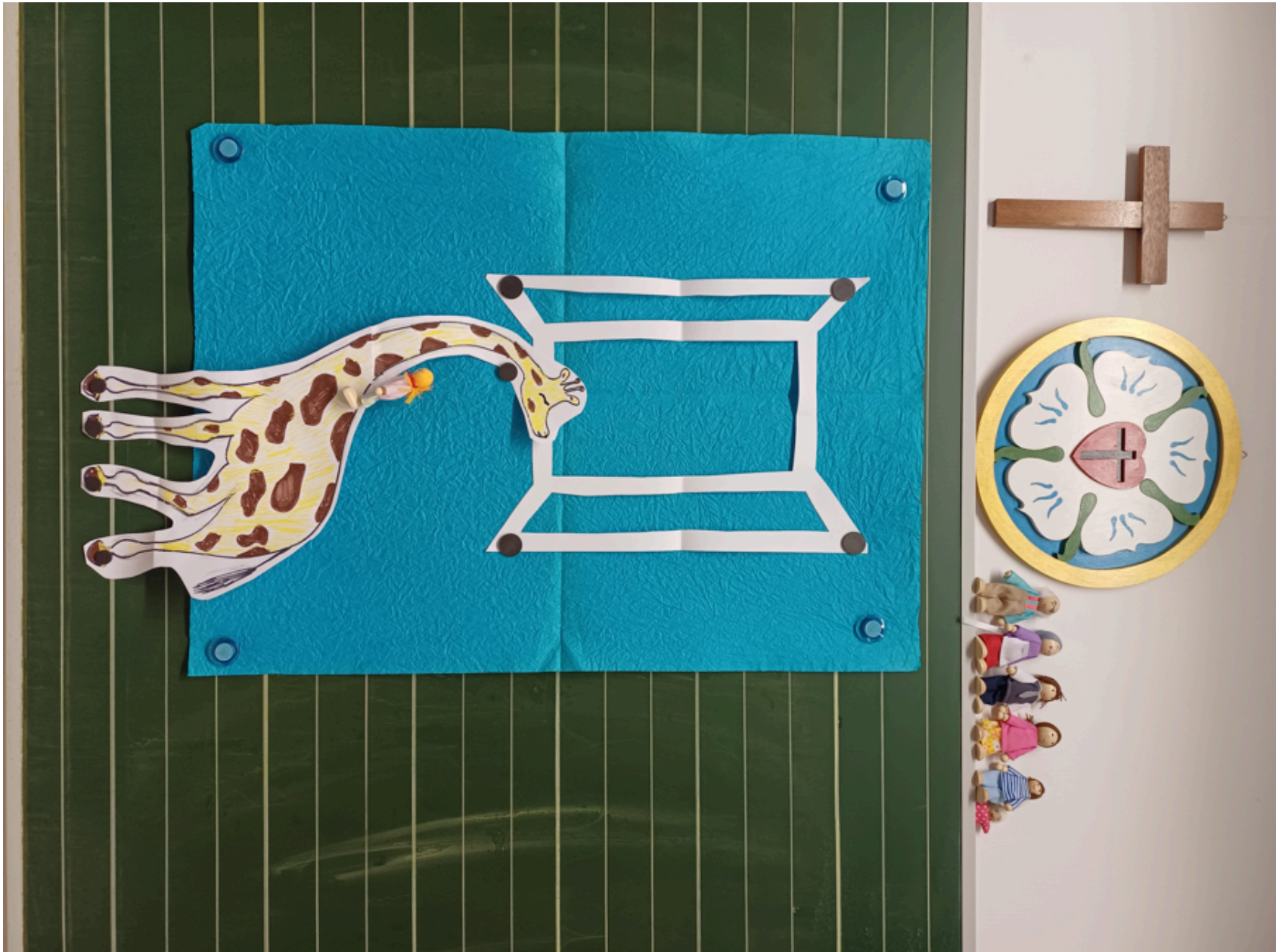
Anna (baba) új lakásba költözött a családjával. Egy magas ház (kék papír) harmadik emeletén rendezkedtek be.

Az első reggelen félénken nézett ki az ablakon. Úgy érezte magát, mintha egy zsiráf (zsiráf) nyakában ülne. Sokkal kisebb volt minden, mint azt megszokta. Látta a park hatalmas fáinak lombkoronáját, amelyekkel éppen egy magasságban lakott, mint a madarak. Ez az érzés adott erőt neki az emeleten lévő új otthonuk elfogadásában. Ha lifttel mentek lefelé azt képzelte, hogy egy zsiráf nyakán csúszik le (baba csúsztatása).

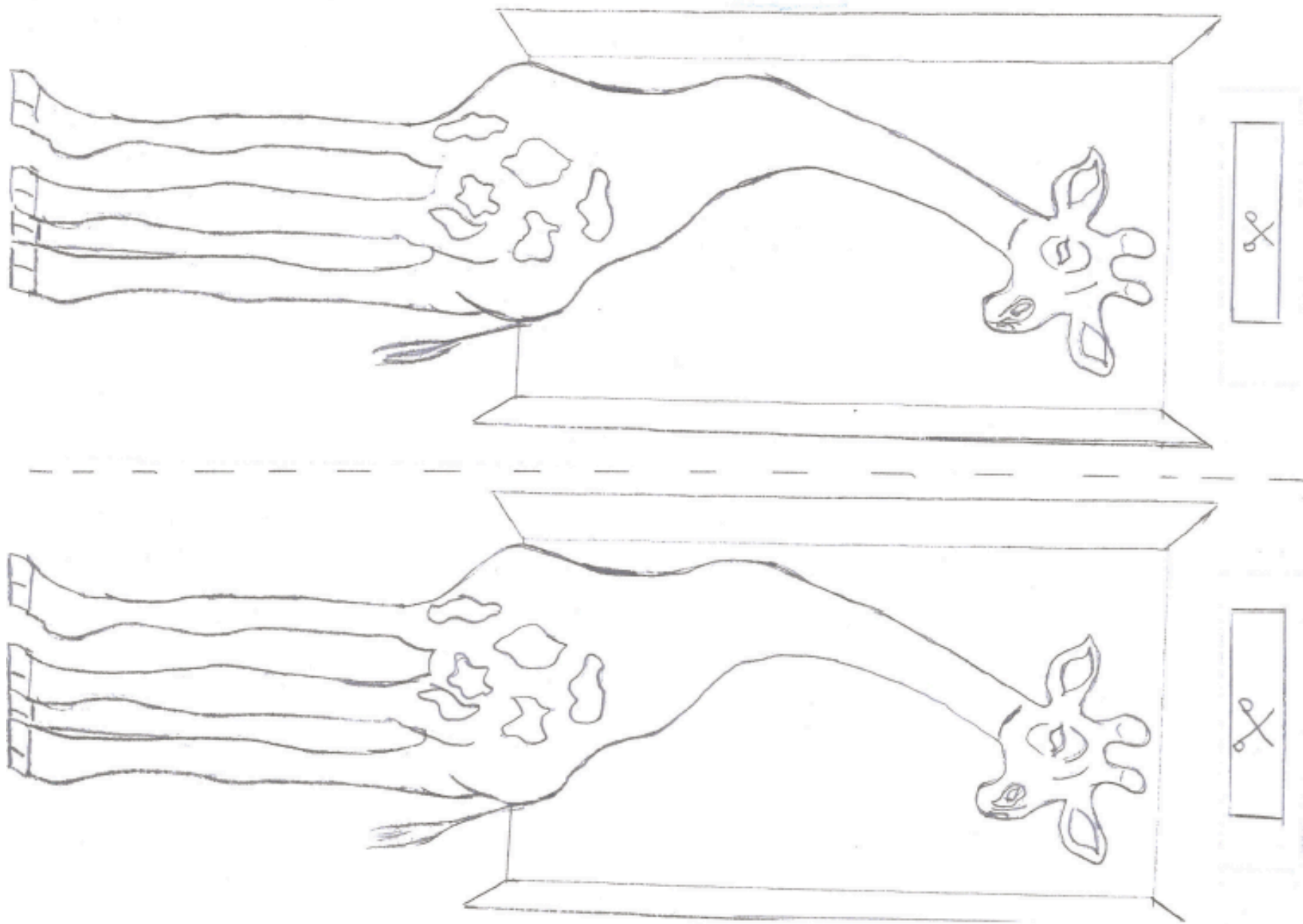
Amire a képzeletbeli zsiráf a barátja lett, addigra a szobáját, ugyanúgy, mint a régit a sajátjának érezte.

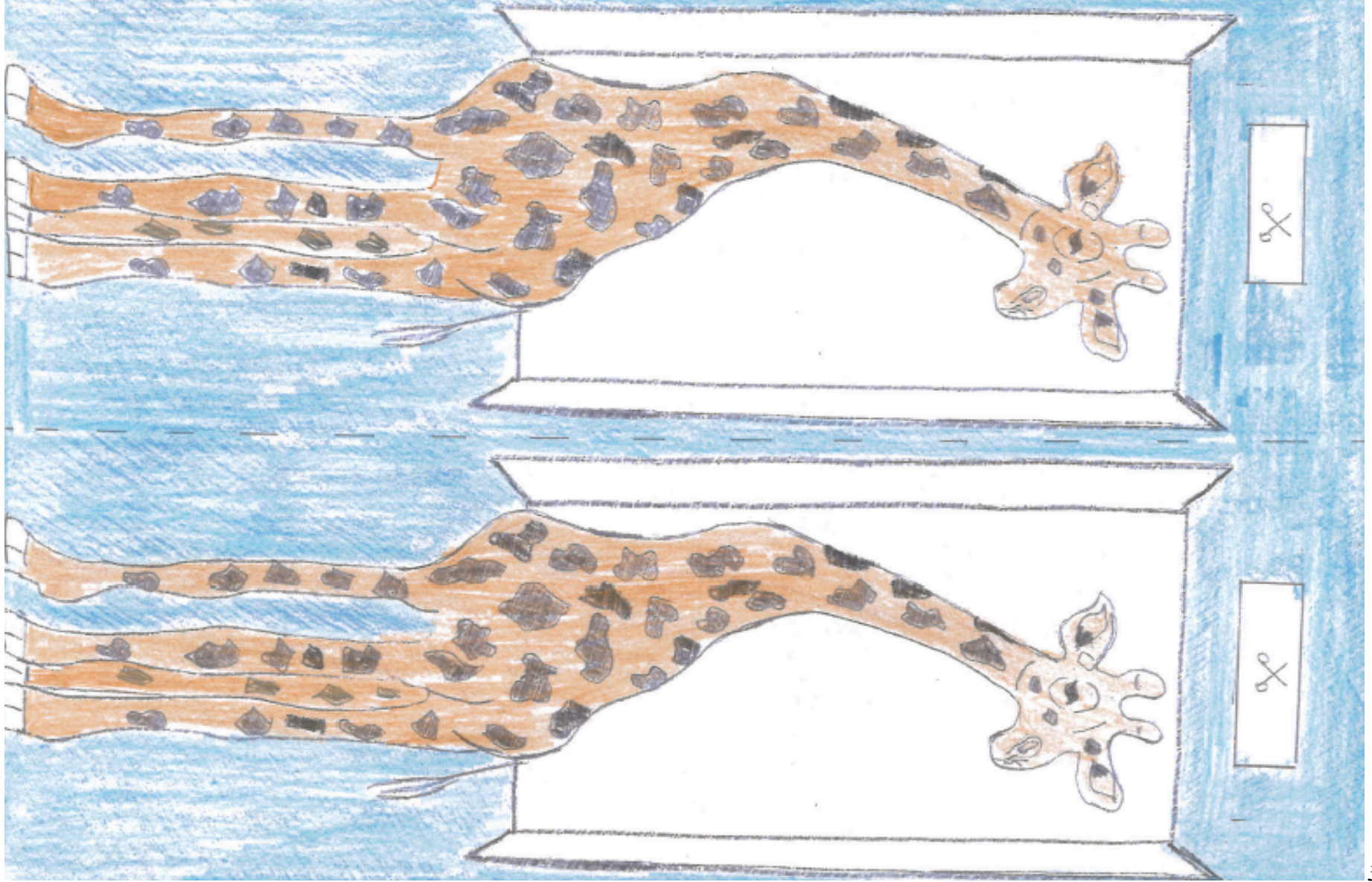
- Voltál már magasban? Milyen érzés volt?
- Láttál már zsiráfot?
- Milyen állatok laknak a lombok között?
- Milyen címet adnál a történetnek?
- Hogyan folytatnád a történetet?

1. melléklet

1. kép

3.

4. kép

2. foglalkozás

Idő-keret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaforma	Eszközök	
2'	Bevezető rész				
3'	I. Óra eleji ráhangolódás Tornasorba rendeződés a tábla előtt.	sorba rendezés	egyéni munka		
	Célkitűzés, motiváció: A mai foglalkozáson megismertek egy új könyvet. Remélem, hogy a jó barátja lesz mindenkinek!				
10'	II. Fő rész 1. Ablak-Zsiráf kirakása a táblára 2. Gyermeklexikon bemutatása Címe, szerző, illusztrátor, kiadó, megjelenés, oldalszám	munkáltatás tanítói előadás	egyéni munka frontális munka csoportmunka	baba, kék papír, ablak, zsiráf Ablak-Zsiráf	Szükség szerint csoportmunka is lehet.
10' 17'	3. Saját könyv megismerése 4. Könyv "Születési anyakönyvi kivonata" 5. Ellenőrzés	alkalmazás, felismerés kiegészítés összehasonlítás	egyéni munka egyéni munka	Sablon (2.melléklet)	Könyvjelző hátoldalára is lehet ragasztani.
3'	III. Befejező rész Könyvjelző elhelyezése az Ablak-Zsiráfban.	tevékenykedtetés	egyéni munka	Ablak-Zsiráf	

“Születési anyakönyvi kivonat”	
A könyv címe:	Borítókép:
Szerző:	
Illusztrátor:	
Kiadó: Hányadik kiadás:	
Megjelenés:	
Oldalszám:	

“Születési anyakönyvi kivonat”	
A könyv címe:	Borítókép:
Szerző:	
Illusztrátor:	
Kiadó: Hányadik kiadás:	
Megjelenés:	
Oldalszám:	

3. foglalkozás

Idő-keret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaforma	Eszközök	
2'	Bevezető rész				
5'	I. Óra eleji ráhangolódás, ismétlés Ábécé elmondása mozgással kísérve: Lépés minden hangra, magánhangzóknál taps is.	tevékenykedtetés	egyéni munka		Abc (Saját ötlet): https://www.facebook.com/groups/magyar.tanitasa.also.tagozaton.pedagogusoknak/posts/2839426789714016/
	Célkitűzés, motiváció: A mai foglalkozáson megismerjük az Ablak- Zsiráf gyermeklexikon használatát.				
10' 23'	II. Fő rész 1. Elmélet a. Könyvjelző kis ablaka=címszó kereső b. Fogalmak: címszó, szócikk, hasáb, betűrend (ablaktól a zsiráfíig) ,tartalomjegyzék c. Többletinformáció: Jó tudni! Nézd meg! d. Keresést segítő jelölők: lap alján (betűk), tetején (szó) e. Címszavak mutatójában a színes négyzetek értelmezése. 2. Gyakorlat a. Címszó keresés könyvjelzővel (5-6. kép) b. Könyvjelző hátoldalának elkészítése=minivázlat c. Laminálás	tanítói magyarázat keresés, alkalmazás	frontális munka egyéni munka egyéni munka	könyvjelző Ablak-Zsiráf Ablak-Zsiráf 162-175. oldal vázlat, ragasztó, lamináló lap	Szavak: zebra, program, ég
5'	III. Befejező rész Ablak és a zsiráf címszó megkeresése. Ablaktól zsiráfíig, betűrend	alkalmazás	egyéni munka	könyvjelző	

<p>Címzó: A keresett szó. Felkövér kiemelés.</p> <p>Szócikl: A szó magyarázata. Segít megérteni a szó jelentését.</p>	<p>Címzó: A keresett szó. Felkövér kiemelés.</p> <p>Szócikl: A szó magyarázata. Segít megérteni a szó jelentését.</p>
<p>Gyűjtőszócikl: A címszóhoz kapcsolódó több fogalom.</p> <p>Többletinformációk: Jó tudni! Nézd meg!</p> <p>Színes jelölő négyzetek a szószedetben.</p>	<p>Gyűjtőszócikl: A címszóhoz kapcsolódó több fogalom.</p> <p>Többletinformációk: Jó tudni! Nézd meg!</p> <p>Színes jelölő négyzetek a szószedetben.</p>

valamiért nagyra tartunk, it jóindulatú, arra mond-
lerék. Például: Sári sokat
ákarit, mosogat, bevásá-
ny.
at, az egyetemistákat diá-
zzuk.

dob ■ → hangszer
dob ■ Péter magasra do-
A használt papír zsebké-
be **dobjuk**.
A kézilabdameccsen a k-
a mezőnyjátékosnak dob-
NÉZD MEG a sport, sportol, spo-

dominó A domi-
ezük, hogy a la

Cím szó:
A keresett szó. Felkövér kiemelés.

Szó cikk:
A szó magyarázata. Segít
megérteni a szó jelentését.

Gyűjtőszó cikk:
A címszóhoz kapcsolódó több
fogalom.

Többletinformációk:
Jó tudni!
Nézd meg!

**Színes jelölő négyzetek a
szószedetben.**

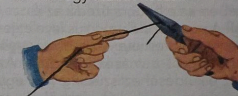
ambok,
már hobbiból is lehet ilyen légi jármű-
tartani otthon. Magasból készít fotó-
videókat.
NÉZD MEG a hobbi és a jármű címszavakat

drót A drót vékony, általában hajlít-
fémzárl, legtöbbször acélból, al-
niumból vagy rézből készül.

duzzog Anna babázní akart, én
meg jobban szerettem volna
dominózni. Nem tudtunk meg-
egyezni, így összevesztünk.
Anna megsértődött, és most
duzzogva ül az ágyon. Morcosan né-
arcán is látszik, hogy duzzog.

duzz

játssz-
mán
ellé.
omra.
nullás
pont,
felén

Péter játék szemüveget hajlított
ból.
A villanydrót is fémből készül, mű-
anyag gumi borítja.

dugó Az üveget parafa vagy
műanyag dugóval dugaszoljuk
be.

duzzog Anna babázní akart, én
meg jobban szerettem volna
dominózni. Nem tudtunk meg-
egyezni, így összevesztünk.
Anna megsértődött, és most
duzzogva ül az ágyon. Morcosan né-
arcán is látszik, hogy duzzog.

zél, azt
zó.
a víz.

szkőzt
de ma

6. kép

4. foglalkozás

Idő-keret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaforma	Eszközök	
2'	Bevezető rész				
3'	I. Óra eleji ráhangolódás, ismétlés Táblakép kialakítása	tevékenykedtetés	egyéni munka	kék papír, ablak, zsiráf	
	Célkitűzés, motiváció: A mai foglalkozáson tovább "barátkozunk" az Ablak-Zsiráffal.				
10'	II. Fő rész 1. feladat Történet feldolgozása a lexikonnal.	címszó keresése	egyéni munka	Ablak-Zsiráf könyvjelző (7-8. kép) stopper óra	Színes négyzetes szavak: azonos alakú szavak, többjelentésű szavak értelmezése.
10'	2. feladat Keressetek olyan címszavakat, amelyekhez tartozik Jó tudni! vagy Nézd meg! többlatinformáció!				
15'	3. feladat Keressetek a szószójegyzekekben 3 színes négyzetes szavakat! 4. feladat Címszó kereső verseny Címszavak: drón, környezetvédelem, online tanulás				
5'	III. Befejező rész Eredményhirdetés	összehasonlítás elemzés			

5. foglalkozás

Idő-keret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaforma	Eszközök	
2'	Bevezető rész				
	I. Óra eleji ráhangolódás Könyvtáros bemutatkozása	előadás	frontális munka		Helyszín: iskola vagy a város könyvtára
	Célkitűzés, motiváció: A mai foglalkozás különleges helyszínen van, a könyvtárban.				
20' 20'	II. Fő rész 1. Könyvtár bemutatása 2. Könyvtárhasználat alapjai 3. Ablak-Zsiráf helye a könyvtárban 4. Retro Ablak-Zsiráfok megtekintése	kiselőadás alkalmazás keresés összehasonlítás	egyéni munka	Könyvtár könyvei, berendezése	
3'	III. Befejező rész Házi feladat: Nagyszülők, szülők Ablak-Zsiráf lexikonját behozni a suliba.		egyéni munka	Ablak-Zsiráfok	Retro kiállítás a következő foglalkozáson.

Hivatkozások

Magyar tanítás alsó tagozaton facebook csoport 2020. 10. 09. Remenár Mária bejegyzése
<https://www.facebook.com/groups/magyar.tanitasa.also.tagozaton.pedagogusoknak/posts/2839426789714016/> (Utolsó letöltés: 2026.01. 20.)

Melléklet

1. *melléklet* Történet szövege
2. *melléklet* “Születési anyakönyvi kivonat”

Képek

1. *kép* Táblakép a történethez (Kép forrása: Saját)
2. *kép* Könyvjelző sablon (Kép forrása: Saját)
3. *kép* Könyvjelző sablon színes (Kép forrása: Saját)
4. *kép* Fotó a kész munkákról (Kép forrása: Saját)
5. *kép* Minivázlat a könyvjelzőhöz (Kép forrása: Saját)
6. *kép* Minivázlat használata (Kép forrása: Saját)
7. *kép* Könyvjelző használata (Kép forrása: Saját)
8. *kép* Könyvjelző használata (Kép forrása: Saját)